

המן היה מנוף רב תנופות להרים כל אחד מאשפתו, להעמידו בקרן אורה!

צדקותו, מקרבת, מביאה את המן אל מפתן ביתו, אך בהעדר צדקות זאת - כמדת ההיעדרות, מדת המרחק. הנה חז"ל לימדונו, כי המן נקרא: "זרע גד לבן", לאמור: "מגיד" להם לישראל מה שבחורין ומה שבסדקין. יש להבין - "מגיד" לאחרים?! איזו מעלה יש בכך?! מאימתי ישתבח דבר בבושות שהוא גורם לאחרים? אמנם כן הוא, משום שדווקא משום גילוי זה, נוסף מנוף רב תנופות להרים כל אחד מאשפתו, להעמידו בקרן אורה. אין ספק, כי בהיודע לו לאדם, כי זהו כוחו של מן, ישקיע עצמו מיד, בחיפוש אחר מסתוריו, בבדיקת אורחותיו. מיד יפקחו עיניו, יטמין עצמו בעבודה מוסרית עצומה, כדי להיות ראוי לכך, שהמן אמנם יבוא אל מפתן ביתו. כי לא תהיה הפתעה בלתי נעימה, לא כלפי עצמו, וודאי לא כלפי אחרים. הוי אומר המן לא נועד כדי לבייש - אלא כדי להעמידו בקרן אורה, להצדיקו, להחזירו, או לעשותו ראוי לאותו מן.

כתיב [במדבר יא-ט] וברדת הטל על המחנה לילה [ירד המן עלין] וכתיב [שמות טז-ד] ויצא העם ולקטו וכתיב [במדבר יא-ח] שטו העם ולקטו הא כיצד צדיקים ירד על פת בתיהם בינונים יצאו ולקטו רשעים שטו ולקטו. [ע"ה]. היעלה על הדעת, כי זוהי בשורתו של המן - שמכרזו ומודיע עוונותיו ומסתוריו של אדם? הנאה לבייש כך בני אדם?! מסביר הגאון רבי ברוך מרדכי אזרחי שליט"א כי ה'מן' נס הוא הבא משמים, בהשגחה פרטית לכל אחד ואחד. אין כל אחד אוספו אל צקלונו, כי השם הטובה עליו כפי רצונו ויכולתו, אלא רק כפי צרכו. אף אחד, אינו דרך אגב - כל אחד לחוד! כל אחד ואחד מיוחד! גם אכילתו וטעמו, כפי רצונו וטעמו האישי... לכן, אף זה הוא מכלל ההשגחה הפרטית, להתחשב עם מהותו הפנימית רוחנית - אם לא במידה ובטעם - בצורת ההגשה. כל אחד, מביא את המן אל עצמו - כל יחיד "מוריד" את המן, מן השמים, אל עבר מפתן ביתו, המנוף הוא, עולמו הפנימי האישי.

החסד הגדול ביותר - בדבר שנראה כדבר פשוט ופשוט

נס - נקראת בתורה עינוי!!! מפני שלא רואים את המאכל ובגלל הדאגה שאין לו פת בסלו. דוקא בדבר הנראה כדבר פשוט ופשוט - נתינת לחם לכל בשר, שאנו משתמשים בו תדיר, יש בו חסד כפול ומכופל - גם על התחושה הנוחה כאילו זו כלל לא מתנה - וגם על המראה שמשביע אותנו. עיקר ההודאה שלנו למלך העולם צריכה להיות על הניסים השיגרתיים - שזן את העולם כולו בטובו - ונותן לחם לכל בשר! השאלה שאנו צריכים לשאול את עצמינו - כשאנו נגשים לברך על המזון השגרתי - האם באמת אנחנו מעריכים את ההנאה שיש לנו ממנו? כי אדרבא נס שאדם מרגיש איתו שליו ובטוח - כאילו שהוא מובטח ומגיע לו - הוא חסד גדול יותר.

דבי רבי ישמעאל תנא נאמר כאן ענוי ונאמר להלן ענוי מה להלן ענוי רעבון אף כאן ענוי רעבון וכו', 'המאכילך מן במדבר למען ענותך' [דברים ח-טז] רבי אמי ורבי אסי חד אמר אינו דומה מי שיש לו פת בסלו למי שאין לו פת בסלו, וחד אמר אינו דומה מי שרואה ואוכל למי שאינו רואה ואוכל. [עד:] **הגאון רבי חיים סרנא זצוק"ל** מעורר שהלא אנתנו אם היתה לנו אפשרות לטעום פעם אחת בחיים טעם של מן מהשמים - הרי היינו מוכנים לוותר על הרבה מאכלים אחרים רק כדי לטעום אותו... לכאורה היינו בוחרים לקבל לידנו את האפשרות להחליט לבד מהו הטעם שנרצה להרגיש בכל סעודה - במקום הטעם השגרתי של הלחם הרגיל... אבל כאן רואים שאכילת לחם אבירים - שיווד כל יום מחדש ע"י

סעודת סיום מסכת - כסעודת כה"ג במוצאי יוה"כ!!!

החיים שלנו ממש! המצב של יהודי לפני שהוא למד מסכת מסויימת ולאחר שלמד אותה, הוא הבדל של חיים ומוות! ברם, אם הוא ישאר רק עם הרגשה של רוממות, בסופו של דבר הרוממות תתפוגג - כל דבר שרותח סופו שמתאדה ולא נותר ממנו מאומה. העצה היחידה שלא לעזוב את המסכת היא להחזיק בה בצורה מעשית! לימוד מסכת יומא - ככהן גדול בעבודתו! כשאנו באים למשל ללמוד מה עלינו לקחת אתנו ממשכת יומא, ראשית עלינו לדעת את מעמדנו בשעה שאנו לומדים מסכת זו. בלימוד מסכת יומא, חוץ מהחלק של תורה שנוספים ללמוד את המסכת, יש עליה עצומה של קדושה עמוקה השייכת לקדושה של יום כיפור! בשעה שיהודי לומד מסכת יומא הוא כהן גדול הנכנס לפני ולפנים - פשוטו כמשמעו, עומד לפני הארון והכפורת ועובד את העבודה המיוחדת אותה עובדים שם! ולאחר שהוא נכנס ויצא בשלום ממשכת זו - "מה נהדר כהן גדול

הביאו לו בגדי עצמו ולבש ומליון אותו עד ביתו ויום טוב היה עושה לאוהביו בשעה שיצא בשלום מן הקודש. [ע.] **הגאון רבי שמשון דוד פינקוס זצוק"ל** מסביר שהשמחה והסעודה לא היתה רק בגלל שלא ניזוק - אלא על השלמות והמעלה שזכה לה ביום הקדוש. זה גם הענין של "מלוה'מלכה" כשהשבת הולכת מאתנו - אנו לוקחים אתנו את קדושת השבת לכל השבוע. כך גם כשעושים סיום מסכת, הענין הוא - "הדרן עליך מסכת... והדרך עליך", לא רק מהתוכן של המסכת אלא גם מהקדושה של המסכת - להמשיך איתה הלאה. התורה הקדושה היא נשמת החיים של עם ישראל - בכל מסכת ומסכת ישנה תוספת של 'חיים'! השמחה הגדולה בשעה שמסיימים מסכת - היא על האחיזה הנוספת של חיים שיש לנו! עד כדי כך שחיינו הקודמים הם כאין וכאפס לעומת חיינו עכשיו! וכשאנו מסיימים את המסכת אנו מבטיחים שלא לעזובה - כי הדבר נוגע לציפור נפשנו! זה עצם

בצאתו מבית קודשי הקדשים!" עם המטען הנורא והנפלא של מסכת יומא.
סעודת הסיום על מסכת יומא היא ממש מעין הסעודה שהכה"ג היה עושה במוצאי יו"כ על שנכנס לקודש הקדשים ויצא בשלום - עם הקדושה של השראת השכינה שהיתה שם!
האמת היא שבלימוד מסכת זו מונח עוד יותר תוכן מהעבודה של הכה"ג עצמו - כי בתוך המסכת מונחת התורה שהיא ממש הלפני ולפנים, הנשמה הפנימית.
יוה"כ מלמד אותנו שאנחנו יכולים להיות מלאכים! זו דוגמא

שהקב"ה מראה לנו כיצד אנו יכולים להראות - אם אנו רק רוצים!
לאיזה יופי אנו יכולים לזכות - אם רק נשים לב - התבטלות גמורה לה! ובמיוחד ב'דף היומי' נדרשת מהאדם התבטלות גמורה לא להחסיר שום דף, ואם ארע איזה אונס - להשלים את הדף החסר מיד.
ולכן אנו אומרים ומבטיחים שאיננו נפרדים מהמסכת, אלא נחזור עליה, נזכור אותה ונהיה תמיד קשורים אליה בקשר בל ינתק.

ניתן לקיים "ישיחנה" על ידי כתיבה כדיבור

'דאגה בלב איש ישחנה' [משלי יב-כה] רבי אמי ורבי אסי חד אמר ישחנה מדעתו וחד אמר ישחנה לאחרים. [עה.]

מרן הגר"ג אדלשטיין שליט"א אומר שהרבה פעמים כשאדם מרגיש חלישות הדעת, זה בא מתוך מעלות ומידות טובות, אבל זה מזיק להצלחה.

לכן מי שסובל מחלישות הדעת - ראשית צריך להבין שזו טעות, ואם אינו יכול בעצמו להוציא את הטעות מלבו צריך להתייעץ עם מי שמבין בזה.

והרבה פעמים מספיק לספר על זה לאדם אחר, ולקיים את דרשת חז"ל על הפסוק [משלי יב, כה] "דאגה בלב איש ישחנה" - ישיחנה מדעתו או ישיחנה לאחרים, היינו שצריך להסיח דעתו מן הדאגה, ואם אינו יכול להסיח דעתו, יספר לאחרים, שזה מועיל להוריד

את הדאגה מלבו.

ומספר ששמע ממרן הגר"מ שד' זצוק"ל שפעם נכנס אליו אדם אחד שסבל מהרבה קשיים, ותינה בפניו באריכות את כל צרותיו, ואמר הרב שד', לא היה בידי לעזור לו, אבל ישבתי והקשבתי בסבלנות לכל דבריו, ובזה כבר הוקל לו, שיש מי שמקשיב ושומע את דבריו.

ומרן הוסיף לספר שגם אלי עצמו הגיע פעם תלמיד - והתחיל לומר שיש דבר שמעיק עליו, ובכה עד שלא היה יכול לדבר... יעצתי לו שיעלה על הכתב וירשום את מה שמפריע לו, ונתתי לו עט ונייר ויצאתי מן החדר...

כשחזרתי לאחר כמה דקות ראיתי שהוקל לו והפסיק לבכות, כיוון נוכח לראות שאין מצבו קשה כל כך, וקיים "ישיחנה" על ידי כתיבה כדיבור.

מהו ה'כתר תורה'?

א"ר יוחנן שלשה זירים הן, של מזבח ושל ארון ושל שלחן, של מזבח - זכה אהרן ונטלו, של שלחן - זכה דוד ונטלו, של ארון - עדיין מונח הוא, כל הרוצה ליקח יבא ויקח, שמא תאמר פחות הוא? ת"ל [משלי ח-טו] בי מלכים ימלוכו. [ע"ב]

הנה באבות פ"ד מיי"ג] שנינו ר"ש אומר שלשה כתרים הם, כתר תורה וכתר כהונה וכתר מלכות, וכתר שם טוב עולה על גביהם. וצריך להבין מה שייך כתר לתורה וכהונה - בשלמא במלך מצוי שמלבישים לו כתר על ראשו - ומה התנא בא ללמדנו בהגדרה של 'כתר'?

מסביר **הגאון רבי אברהם ארלנגר שליט"א** שכמו הכתר ששמים על ראשו של המלך - נועד לקשט ולכבד אותו, ולהראות לכולם שאין הוא כשאר העם, אלא מופלג ומיוחד - שהוא המנהיג וראוי לכבדו ולהדרו.

כך גם בתורה בכהונה הכתר בא לומר שחייבים לנהוג בהם כבוד - בגלל מעלתם! [ע"י רע"ב].

המהר"ל [בדרך חיים] כתב שכתר ניתן לאדם רק בדבר שהוא מעולה בו באופן מופלג יותר משאר בני האדם - כמו מלך שהוא המנהיג והחשוב שבעם.

בכהונה - הגם שיש הרבה כהנים, אבל היות ויש מצוה של 'ויקדשתו' - צריך כל אדם מישראל לנהוג בהן כבוד, ולהקדים אותם לכל דבר שבקדושה, הם מופלגים ומובדלים משאר העם ומיוחדים לעבודת שמים.

כך גם בכתר תורה - כל אחד ואחד אם הוא מופלג בחכמה ומגיע לתכלית המדרגה, חייבים לנהוג בו כבוד!

כמו בהר סיני כל העם זכו לכתרים - מאחר שכולם עלו למעלה העליונה בקבלת התורה והמצוות, ובמצב של שלמות ההשגה זכו להיות מוכתרים בכתרים שהמלאכים הביאו להן מן השמים!

צריך להיזהר ממידוד טובות - שמחפות על הרעות

אמר רבי יהושע בן לוי מאי דכתיב [דברים ד-מד] וזאת התורה אשר שם משה? זכה - נעשית לו סם חיים, לא זכה - נעשית לו סם מיתה, והיינו דאמר רבא דאומן לה - סמא דחייא, דלא אומן לה - סמא דמותא. [עב:]

איך יתכן לומר שהתורה הקדושה שניתנה לעם הנבחר ע"י בורא העולם - תהיה 'סם המוות' למי שלא זכה?

הגר"א אומר שיש בתורה כח של השפעה וצמיחה כמו המטר - וכל השאלה היא מה זרעו האדמה?

מי שיש בו זרעים של מדות טובות - הם יפרחו ויעלו, ואם ח"ו מצויים בו שורש פורה ראש ולענה - גם אותם התורה תצמיח.

הגאון רבי יוסף יוזל הורביץ זצוק"ל [הסבא מנובהרדוק] אומר שבכדי לסקל את המדות הרעות מקרקע ליבנו - צריך עירנות מיוחדת.

כשעורכים חישובים מספריים - בכל נושא חשוב כמו בדיקות רפואיות ומינון של תרופות, שמים לב שלא לטעות ולא להחליף

בין המספרים.
לפעמים טעות קטנה במספר עלול לגרום לנזקים אדירים! ולסכן חיי אדם! אפילו הסיפרה 'אפס' אם הוסיפו אותה במקום הלא נכון - עלולה להכפיל את המספר ולשבש את כל החישוב...

במידות - האחריות גדולה יותר, כי זיהוי החסרונות קשה מאוד - ולפעמים דבר זניח, שנראה לנו כ'אפס', עלול להשפיע על צורת האדם, כשהוא מצטרף לתמונה הכללית...

עירוב של שחור עם לבן יוצר גוון חדש של אפור... כך גם במידות - שילוב של מידה רעה בנושא אחד עם מידה רעה בנושא אחר בונה מארג אישיות מסויים, שכלול מהכל יחד!

ולפעמים דווקא המידה שנראת טובה, משמשת כחיזוק ועוגן למידות רעות אחרות - ונותנת להם הכשר והצדקה.

כשאנו באים לבדוק את עצמנו, לבחון את ההתנהגות שלנו - היצר חותר לסמא את עינינו - ומדגיש בעינינו רק את המעלות והמידות הטובות.

לתגובות הערות והארות וכן לקבלת הגיליון במייל ניתן לפנות לכתובת: peninim88@gmail.com
לתרומות בנדירים פלוס - 'נוה אריה' - פנינים מאירים' - הפנינים מלוקטים ונערכים בשינויי עריכה וקיצור נדרשים